

gemeente
Haarlemmermeer

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Taurusavenue 100
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852

Cluster	Veiligheid
Inlichtingen	Theo Kloosterman
Telefoon	0900 1852
Uw brief	7 maart 2025
Ons kenmerk	11905570
Bijlage(n)	Geen
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van de fractie van de VVD over agressieve acties en misdrijven tijdens 'demonstratie' Extinction Rebellion

Verzenddatum

- 1 APR. 2025

Geachte heer, mevrouw,

Op 7 maart 2025 ontvingen wij schriftelijke vragen van de fractie van de VVD met als onderwerp 'Agressieve acties en misdrijven tijdens 'demonstratie' Extinction Rebellion'. Onderstaand treft u de beantwoording aan.

Met betrekking tot onderstaande antwoorden wil ik graag vooraf opmerken dat de burgemeester het bevoegde bestuursorgaan is op grond van de Wet openbare manifestaties (Wom). Dit betekent dat de antwoorden van de burgemeester zijn.

Vraag 1

Hoe kijkt het college aan tegen de actie van Extinction Rebellion (XR) bij de Primark in Hoofddorp afgelopen weekend?

Antwoord:

Ik vind de actie van XR die bestond uit het blokkeren van de in- en uitgang van Primark in Hoofddorp, het besmeuren van de doorgangen, de winkel en het winkelcentrum met een zwarte substantie en het intimideren en blokkeren van winkelend publiek niet alleen verontrustend maar ook gevaar zettend.

Vraag 2

Is het college het eens met de VVD dat de actie van afgelopen weekend van XR voor een zeer gevaarlijke en onveilige situatie heeft gezorgd, aangezien bezoekers van de Primark alleen door de achteruitgang het pand konden verlaten?

Antwoord:

Ik ben het met de fractie van de VVD eens dat er tijdens de XR actie sprake was van een gevaarlijke en onveilige situatie. In de winkel was paniek bij de klanten, waaronder kinderen en het personeel doordat de in- en uitgangen geblokkeerd werden.

Vraag 3

Is het college het met de VVD-fractie eens dat het hier niet meer gaat om een demonstratie maar om vandalisme, vernieling en intimidatie en dat dit ernstige misdrijven zijn? En dat de twee verdachten door het Openbaar Ministerie voor deze misdrijven vervolgd moeten worden?

Antwoord:

Ik ben van mening dat het hier niet meer gaat om een vredelievende, licht schurende demonstratie maar om vandalisme, vernieling en intimidatie. De actievoerders zijn aangehouden op basis van huisvredebreuk en vernieling. Het is aan het Openbaar Ministerie om te bepalen of er wel of niet tot vervolging wordt overgegaan.

Vraag 4

Kan het college beknopt een overzicht geven van de genomen stappen van de veiligheidsdriehoek voor, tijdens en na deze demonstratie? Was de demonstratie bijvoorbeeld bekend en gemeld? Wat is de inzet geweest van handhaving en/of politie?

Antwoord:

De demonstratie was van te voren niet bij mij gemeld. Ten tijde van de actie kwamen er meldingen binnen bij de politie. Meerdere inwoners belden dat actievoerders verf bij de Primark naar binnen aan het gooien waren waarbij schade werd gemaakt en klanten niet naar buiten en binnen durfden. Tevens zou er sprake zijn van een naakte man die verf rondstrooide. Tijdens het aanrijden van de politie bleven de meldingen binnenkomen waarbij korte tijd klanten het idee hadden door de demonstranten gegijzeld te worden. Van dit scenario bleek geen sprake. Ter plaatse is de situatie door de politie beoordeeld en is er opgetreden. De politie heeft de omgeving afgezet. Vervolgens is van vijf actievoerders de identiteitsgegevens gevorderd en zijn spullen in beslag genomen. Van de vijf zijn twee aangehouden voor huisvredebreuk en vernieling. De gezagsdriehoek is niet fysiek bijeen gekomen. Wel is de gezagsdriehoek geïnformeerd.

Vraag 5

Hoe staat het college c.q. de veiligheidsdriehoek in contact met het Openbaar Ministerie om ervoor te zorgen dat deze personen daadwerkelijk vervolgd gaan worden?

Antwoord:

Ik respecteer de grondbeginselen van de democratische rechtstaat. Dit betekent onder andere geen politieke inmenging in het strafproces. Het is aan het Openbaar Ministerie om te bepalen of er wel of niet tot vervolging wordt overgegaan.

Vraag 6

Gezien XR de openbare orde consequent ernstig verstoord, zou de rechter op verzoek van het Openbaar Ministerie en op basis van artikel 2:20 van het Burgerlijk Wetboek verenigingen en stichtingen die gelieerd zijn aan XR kunnen verbieden, zoals 'Stichting Vrienden van XR'. Is het college in gesprek met het Openbaar Ministerie om dit soort juridische middelen in te zetten om XR aan te pakken?

Antwoord:

Het recht op vereniging en vergadering is een grondrecht. Ik ben niet in gesprek met het Openbaar Ministerie over een verbod van stichtingen en verenigingen die gelieerd zijn aan XR.

Vraag 7

In hoeverre kan het college nog op andere wijze binnen het (bestuurs)recht dit soort nep-demonstraties aanpakken en proactief voorkomen?

Antwoord:

Van te voren is niet altijd even duidelijk of het om een demonstratie, een éénpersoonsprotest en/of een actie gaat waarbij strafbare feiten worden gepleegd. Dit zal ter plaatse moeten worden beoordeeld door de politie waarna in samenspraak bekeken wordt hoe er wordt opgetreden: faciliteren van de demonstratie, beperken of aanhouden van de actievoerders. Als ik vooraf signalen krijg over een actie dan zal ik altijd proberen contact te leggen met de organisatie om te bespreken wat ik wel en niet kan faciliteren. Dit lukt helaas niet altijd.

Vraag 8

Kan het college aangeven wat er verder gedaan kan worden, zodat deze ondernemers niet stelselmatig de dupe worden van dit soort vandalistische acties? En worden of zijn deze ondernemers actief geïnformeerd door de gemeente en/of de politie van de mogelijkheid om zich te voegen ter zitting voor de directe en indirecte schade die zij hebben geleden door de actie van XR?

Antwoord:

Ondernemers kunnen aangifte doen van huisvredebreuk en vernieling. Via het privaatrecht kunnen zij proberen de schade te verhalen op de daders. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek tot nadeelcompensatie. Vanwege de drempelbedragen waarmee bij nadeelcompensatie wordt gewerkt, is er een kleine kans van slagen bij een relatief klein schadebedrag.

Vraag 9

Is het college in contact met de ondernemers die hun zaak tijdelijk hebben moeten sluiten over hun behoefte aan extra inzet van de gemeente om dit soort demonstraties effectief te verhelpen?

Antwoord:

Ik begrijp dat ondernemers graag zien dat ik ingrijp om dit soort acties te voorkomen. Helaas is dit niet altijd mogelijk. Actievoerders informeren mij niet van te voren dat ze dit gaan doen. Alleen ten tijde en/of achteraf zijn er mogelijkheden om op treden. Ik heb na de actie de bedrijfsleider van de Primark bezocht.

Vraag 10

De VVD ziet dat het aantal acties van deze groep in de gemeente steeds vaker en steeds disruptiever plaatsvindt. Is het college het eens met de VVD dat er een verbeterde aanpak moet komen om demonstraties van XR te verhelpen?

Antwoord:

Demonstreren is een belangrijk grondrecht. Ik zal dit dus ook zoveel mogelijk faciliteren, dit geldt ook voor een organisatie als XR. Echter, zodra demonstranten, actievoerders of groeperingen de openbare orde niet-proportioneel verstoren, onveilige situaties creëren,

vernielingen plegen of mensen intimideren dan treed ik hiertegen op. Dit betekent niet dat ik acties als in de Primark altijd kan voorkomen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer,

Marianne Schuurmans-Wijdeven

BA. loco-burgemeester Marja Ruigrok